

גדל שקום

מיסודו של המלובן ראש המקובלים הגאון הצדיק רבינו מרדכי שרעבי זיע"א

דבר ה'

גאון חסידות בארץ ישראל
רבי משה שמואל סליטא

כח שיכול לשנות את הטבע

לא יוכל הוא למלאות את הבטחתו. ואכן, החזיר רבי שמעון את האבן וקבלוהו מן השמים.
וכן ידוע המעשה (תענית ט"ב) בנקדימון בן גוריון, שלושה שנים עשרה עינות מים מדוכס אחד עבור עולי הרגל, והבטיח להחזירם תוך י"ב חודש. אך חלפו הימים, וגשם לא ירד. וביום האחרון עם השקיעה הלך לבית המקדש ונשא תפילה, וירד גשם שמילא את כל הבריכות, ולאחר שטען אותו דוכס כי היה זה לאחר השקיעה, התפלל שוב ונקדמה החמה שוב בעבורה. ראה כמה כחה של תפילה להוריד גשמים בשנת בצורת ולהוציא את השמש לאחר ששקעה! ועוד אמר הכתוב (בראשית ב, ה): "כי לא המטיר ה' אלהים על הארץ ואדם אין לעבוד את האדמה" ופירש רש"י: "ומה הטעם לא המטיר? היות ואין אדם לעבוד את האדמה, ולא היה מי שמכיר בטובתן של גשמים, ורק כשבא אדם וידע שהם צורך לעולם, התפלל וירדו גשמים!"

סיפר אברך אחד, כי בעת שהיה ברית מילה לבנו, הגיע אליו אחד מגדולי הדור, אך לא יכל לעלות את המדרגות, ירד אליו אבי הבן למטה, ואמר לו אותו גדול: היות ואיני יכול לעלות למעמד הברית, אומר לך רק עצה טובה שקיבלתי מאבותי ואבותי קבלו מאבותיהם, כי ישנה סגולה שיהיו כל בניך תלמידי חכמים והיא, כאשר תאמר בכל בוקר את ברכות התורה, תכוון במילים "ונהיה אנחנו וצאצאינו וכו'", על כל בן ובן בפרטות ממש, שמו ושם אמו, ותראה פלאות, וכן היה. וכך כתב רבינו ה'חתם סופר', כי התפילה שנאמרת בדמעות - קורעת את כל הרקיעים, ופותחת את כל השערים, היות והדמעות הם כמו מים המחלחלים מתחת לדלת ונכנסים בכל מצב. ומסופר, כי אצל המקובל האלקי רבי שאול דוויק הכהן - השד"ה, היו רואים בכל בוקר בעת שהיה מברך ברכת אהבת עולם, כשהיה אומר 'והאר עינינו בתורתך וכו'" היו מוצאים תחתיו בריכה של דמעות. ופעם אחת, כאשר היינו אצל הצדיק המלובן רבי מאיר אבוחצירא זיע"א, אמר לנו: תאמינו לי, שבכל יום אני מוריד על הילדים כוס דמעות, ומתפלל שנוכח שילכו בדרך ה' והיו תלמידי חכמים. הרי לנו, כי הקב"ה חנן אותנו בכח מיוחד היכול לשדד רקיעים ולשנות את הטבע, נצל אותו, ובכל עת נישא תפילה ליושב במרום שיחונן ויחמול על עמו ישראל, עד שיקויים בנו (ירמיהו ה, ח): בבכי יבואו ובתחנונים אובילים, במהרה בימינו אמן. שבת שלום ומבורך.

כח למלעלה, וע"י תפילת יצחק יצאו כמה נשמות ונפקדו כמה עקרות. ומה הטעם בזה? היות שע"י תפילתם יתרבה ויתוסף שפע רב של קדושה בסוד 'שמון משחת קודש' לכל מי שצריך, דהיינו לשכינה, כי היא אין לה מעצמה כלום, וע"י ששואלים ממנה - היא עולה למעלה ושואלת ומבקשת, וע"י זה היא מתייחדת עם דודה ונוטלת שפע וברכה ע"י תפילתם של הצדיקים. ע"כ דברי הוזהר הקדוש. ובכחה של התפילה לשנות סדרי בראשית, כמו שהביאו חכמינו ז"ל (שמות רבה ג, ב) מעשה אודות רבי שמעון בן חלפתא, אשר בערב שבת אחד לא

תולדות

כ"ש	צפת	ת"א	י-ם	כניסת שבת:
4:20	4:12	4:18	4:00	
5:18	5:12	5:16	5:15	ציאת השבת:
			5:54	ר"ת:

וישוב יצחק ויהפך את פאלת המים אשר
 קפרו בימי אבותם אביו
 (ברית)

היה לו ממה להתפרנס, ויצא מחוץ לעיר והתפלל לפני הקב"ה, וירדה לו אבן טובה מן השמים, הלך ומכרה לשולחני וקנה את צרכי השבת. משבא לביתו, אמרה לו אשתו: מהיכן כל זה? אמר לה: ממה שנתן לי הקב"ה. אמרה לו: אם אין אתה אומר לי מהיכן הכסף, איני טועמת כלום. סיפר לה את כל הענין. אמרה לו: איני טועמת כלום, עד שתבטיח לי שבמוצאי שבת תלך ותחזיר את האבן. אמר לה: למה? אמרה לו: וכי אתה רוצה שבעולם הבא שולחנך יהא חסר ושולחן חבריך יהיה מלא? הלך לרבי הקדוש, אמר לו רבי: אמור לה, כי אם יהיה שולחנכם חסר אמלאנו משלי. אך האשה לא ויתרה, ובאה לפני רבי והוכיחה לו כי בעולם הבא כל אחד יהיה בעולם אחר, ואם כן

ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו פי עקרה הוא ויעתר לו ה' ונתנה רבקה אשתו (בה, כא)
מכך שהתורה הדגישה, כי יצחק התפלל 'לנכח' אשתו ניתן ללמוד, שכאשר אדם עומד ומתפלל על חברו, לא די בכך שיעמוד ויאמר לו: שתהיה לך רפואה שלימה!, ואף שפעמים די באמירת מילים אלו, כגון שאומר זאת בשעה שהיא עת רצון בשמים - מכל מקום צריך הוא לעמוד נכחו ולישא תפילה מעומק לבו: יהי רצון מלפני אבינו שבשמים, שישלח רפואה שלמה וכו'. שכן מורינו ה'בן איש חי' כותב, כי כאשר האדם נושא תפילה על זולתו, הוא עושה בכך כלי מיוחד שבו תשרה הישועה שתבוא, ועל ידי כך - לא תהא זו ישועה זמנית, אלא ישועה תמידית ולאורך זמן. ולכן אמר הכתוב, כי יצחק התפלל 'לנכח' אשתו, כלומר, שתפילתו עשתה כלי מיוחד עבורה, ובכך השרה עליה את הישועה שבאה בעקבותיה.

צאולמד, מהכחה של תפילה הבוקעת מעומק הלב, מדברי הוזהר הקדוש (דף קלו ע"א), המבאר בהרחבה את ענין תפילתו של יצחק בפרשתינו, וזה תורף דבריו (בתוספת ביאור):
דבר אחר, ויעתר יצחק מלשון חתירה, כי הזכות שיש לו - מוגעת עד היכל הזכות, ויצחק חתר חתירה להגיע עד המזל העליון שהוא בכתר. וע"י שהתפלל תפילתו - חתר חתירה למעלה עד הכתר אל המזל העליון להתפלל על הבנים, שהרי בזה המקום, שהוא מזל העליון תלוי לידת הבנים, כפי שנאמר בחנה (שמואל א, א), ונתתפלל על ה' דהיינו על מידת י"ה שהוא הכתר המזל העליון, ואז נתקיים ביצחק 'ויעתר לו ה'', אל תקרי 'ויעתר' אלא 'ויחתר', כאשר תחליף ה-ע' ב-ח', שכן אותיות אחה"ע מתחלפות, חתירה חתר לו הקב"ה וקבל את תפילתו, ואז נתקרה רבקה אשתו, שע"י תפילה כזו אפשר לפקוד עקרות. בא וראה, עשרים שנים נשתהה יצחק עם אשתו ועדיין לא הולידה, עד שהתפלל תפילתו עליה. כי לפי הפשט רבקה היתה בת שלש ואינה ראויה ללדת עד גיל שלש עשרה, ואח"כ שהה עוד עשר שנים מן הדין לדעת אם ראויה לילד - הרי עשרים שנה, היות והקב"ה רוצה בתפילתם של הצדיקים בשעה שהם מבקשים לפניו בתפילתם על מה שהם צריכים, לפי שע"י תפילתם מתווסף

מפרדס התורה

חידושים יקרים לשולחן שבת

"לנכח אשתו" (כה, כא)

יצחק אבינו קיבל עליו לאמר "נשמת כל חי" וזכה לילדים

מהי התפילה שהתפלל יצחק לנכח אשתו, כדי שתפקד בזרע של קיימא? סוד זה מתבאר מתוך דברי הבן איש חי ז"ע (א' שנה ב' תולדות סעיף ג') בשם רבי יהודה החסיד, שכתב שאם אדם נמצא באיוו צרה חס ושלום, יקבל עליו שאם ינצל מהצרה יאמר "נשמת כל חי" וינצל. ע"ש. [ונהגו לעשות כן בעשרה בסעודה]. וכתב ששמע רמז לכך בפסוק, ויעתר יצחק לה' "לנכח אשתו", "לנכח" ראשי תיבות לאמר נשמת כל חי, "אשתו" ראשי תיבות תברך את שמך ה' אלהינו ורוח. עד כאן. לפי זה יוצא, שיצחק אבינו כאשר ראה שאין לו ילדים קיבל עליו לאמר "נשמת כל חי" ובזכות כך השם שמע לתפילתו וזכה לילדים.

ולכן זה הטעם למה שהשמות של יצחק ורבקה מרומזים בנשמת כל חי.

שכך ככתוב שם:

בפי ישרים תתרומם,
ובשפתי צדיקים תתברך,
ובלשון חסידים תתקדש,
ובקרב קדושים תתהלל.

"ויתרצו הפנים בקרבה ותאמר אם פן למה זה אנכי ותלקה לדרש את ה'"

(כה, כב)

הטעם שהתרוצו בבטן רבקה כי שערותיו של עשו היו עוקצות את יעקב, ולכן ברח יעקב והתרחק

הטעם למה התרוצו יעקב ועשו בבטן רבקה, מפרש רש"י (ר"ה ויתרצו) שהיו מריבין על נחלת שני עולמות (וכך הוא במדרש אגדה, בובר, פרק כ"ה סי' כ"ב).

אבל בפירוש הטור הארוך על התורה (כאן, נדפס מכת"י, בהוצאת פלדיים, תשס"ו) כתב טעם נפלא עד מאד, לפי שעשו היה איש שעיר, ויעקב היה איש חלק בלא שערות ושערותיו של עשו עוקצות ליעקב, לכך ברח יעקב מפניו עד כאן. היינו שהתרחק מלנגוע בגופו של עשו כדי שלא יעקוץ אותו. וכתב הטור שטעם זה הוא לפי הפשט הפשוט.

"ויתרצו הפנים בקרבה ותאמר אם פן למה זה אנכי ותלקה לדרש את ה'"
(כה, כב)

יעקב אבינו היה מוכן לוותר אפילו על לימוד תורה מפני המלאך רק שלא יהיה בכפיפה אחת עם עשו

הגאון רבנו עובדיה יוסף זצ"ל הקשה בשם רבי יששכר דב מבעלזא על רש"י (כאן) שפירש כשהיתה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר, יעקב רץ ומפרכס לצאת, עוברת על פתחי עבודה זרה, עשו מפרכס לצאת. וקשה, הן אפשר להבין שעשו התרוצץ וביקש לצאת, היות ונמשך אחר עבודה זרה ובבטן אמו לא היתה לו עבודה זרה. אבל יעקב למה ביקש לצאת, הרי גם בבטן אמו למד תורה מפני המלאך, כפי שאמרו בתלמוד (נה"ל) שכאשר התניוק במעי אמו מלמדים אותו את כל התורה? ותיירץ, שיעקב אבינו היה מוכן לוותר אפילו על לימוד תורה מפני המלאך, אם צריך הוא לשכון בכפיפה אחת עם עשו...

"ויתאמר יעקב מכרה כיום את בכרתה לי" (כה, לא)

כנגד מי "שער הבכורות" שבבית המקדש בספר בנין אריאל (ה"א סימן ה', אות י"ב) הביא בשם האברבנאל ז"ל, שאחד מהשערים בבית המקדש היה "שער הבכורות" כדאיתא במשניות (שקלים פ"ו מ"ג, מדות פ"א מ"ד), ונקרא כן על שם שבמקום ההוא עמדו עשו ויעקב בשעה שמכר עשו את הבכורה ליעקב בשביל ניד עדשים, ולזכר כך יחדו חז"ל את השער ההוא, להכניס דוקא דרכו את הבכורות בכדי להקריבם בבית המקדש. (הובא בספר אוצר פלאות התורה).

"עלי קללתך בני" (כו, יג)

ר"ת "עלי" - עשיו ל'בן יוסף

כתב בספר מעיינה של תורה (כאן) בשם הגר"א מוילנא זצ"ל, שאמרה רבקה ליעקב, הרי אני יודעת את כל הצרות שיהיו לך, שהם רמוזים במילה "עלי" שהיא ראשי תיבות עשיו ל'בן יוסף. אלו הצרות שיעברו עליך, אולם יותר מאלה לא תדע, לכן אין לך לפחד שיקרה לך דבר רע בגלל גניבת הברכות, שכאמור הצרות שיהיו לך כבר קצובות ומדודות ולא כלול בהן צרות מהברכות. לכן כשבקשו השבטים מיעקב שיתן להם להוריד למצרים את בנימין, השיבם בלשון מכוונת "עלי" היו כולנה (בראשית מב, לו), דהיינו הן כבר אמרה לי אמי, שיהיו לי רק את הצרות של "עלי", והן כבר הגיעוני. ומדוע אם כן אתם רוצים להוסיף עלי גם את צערו של בנימין. ודו"ק.

בס"ד

דובשים

מניחות זהב

וגיאלים את ביתו הקדוש

של בנינו

מורדכי שדעני

זיע"א

הבית שבו לא נפסק קול התורה ביום ובלילה

הבית שרבים נפקדו בו בזרע של קיימא

הבית שראו בו ממוח את רוח קדשו של רבינו

הבית שזכו בו רבים לישועה ועצמה נסמה

הבית שטשטנו בו מאות ואלפים לחיפזא

הדובשים זוכו להנצחה בספר אשר יקבע לדורות

בבית מורשת הרב שדעני

כמו"ב יקבלו טעמה בדבכה מיוחדת ובדבכת המקובלים

ברכה נרידת

דבי פורט ראש וחישיבה וקן המקובלים שליט"א
בל מי שיתן כסה לדוהה
שיל הרב שדעני והזוה לו

פי אלף

לפרטים התקשרו עכשיו:

02-624-9000

א
במשדד
הישיבה

תורת יוסף
היסטוריה והלכות בפישור מפורט של מרן
ה"ש"ע ויקרא ע"ל מרן

סעודת הבראה מבו הסמוך על שולחן אביו

וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל יַעֲקֹב הֲעֵימָנִי נָא מִן הָאָדָם הָאָדָם הַזֶּה (כה, 5)

ובישל יעקב עדשים להצרות את האכל, ולמה עדשים שדומות לגלגל, שהאכלות גלגל החזור עצולם. (ועוד מה עדשים אין להם פה, כך האכל אין לו פה, שאסור לדבר, ולפיכך המנהג להצרות את האכל במחלת מאכלו צינים, שהם עגולים ואין להם פה, כך אכל אין לו פה, כדאמרינן צמודע קטן (כא ע"ג). אכל, כל שלשה ימים הראשונים אינו משיב שלום לכל אדם, וכל שכן שאינו שואל במחלה, מג' ועד ז' משיב ואינו שואל וכו', צרש"י י"ן).

וברבינו בחיי כתב וז"ל ויזד יעקב נזיד, היה ראוי שיאמר ויזד יצחק שהרי בעד אברהם היה מתאבל,

וכו'. חתן, וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלת צמ ישמעאל, וכי מחלת שמה, והלוא צממת שמה, אלא שנמחל לו כל עוונותיו

(ירושלמי צבורים פ"ג ה"א).

[ביאור: רבי זעירא רצו למנותו לחכם ולא הסכים לקבל עליו מפני עונותיו, אך כששמע ברייתא זו דתני: חכם, חתן ונשיא, גדולה מכפרת, קיבל עליו את המיניו וכו'. חתן, שנאמר וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל, וכי מחלת שמה והלא בשמת שמה, אלא מלמד שנמחל לו כל עוונותיו].

והוא ודאי שהכוונה שאינם נמחלים אלא אם כן שב בתשובה שלימה ומועיל לו שכיון שהוא חתן מתכפרים לו גם עוונות חמורים שבעלמא לא די בהם בתשובה.

וכתב השל"ה שהחתן והכלה יתוודו וישוכו בתשובה ביום חופתן.

ובספר כרם שלמה (אה"ע סי' סא) כתב ע"פ הירושלמי הנ"ל שהחתן אומר במנחה כל סדר הוידי שנהוג ביום הכיפורים וכ"כ כמה וכמה אחרונים, אומנם אנחנו לא נהגנו כן ואדרבה במנחה שלפני החופה לא אומרים כל הקהל תחנון. (ש"ת יביע אומר ח"ג אה"ע סימן ס)

אלא מפני שהאבל אסור לאכול משלו, שאותו היום נפטר אברהם אבינו, ועשה לו יעקב אבינו תבשיל של עדשים לנחם את יצחק אביו. עכ"ל.

והגאון חתם סופר בחידושו עה"ת הקשה, והרי ליעקב לא היו נכסים, שהיה סמוך על שולחן אביו ולית ליה מגרמיה כלום. וצ"ל שיצחק אבינו הקנה לו את העדשים, כדי שיוכל להברותו, ומהם קנה יעקב את הבכורה מעשו. ע"ש. ומוכח דס"ל שהבן הסמוך על שולחן אביו אינו יכול להברותו, דבעינן שתהיה סעודת הבראה משל אחרים. וכדבריו מצאתי להרב משכנתו יעקב (פרשת תולדות) שכתב, שביום פטירתו של אברהם אמר יעקב ליצחק מה אעשה לסעודת הבראה ואני אין לי משלי כלום, תן לי קצת מעות במתנה על מנת שאין לך רשות בהם ואעשה בם סעודת הבראה (חזון עובדיה אבילות ח"א עמוד תפט).

מחילת עוונות בנישואין

וַיִּקַּח אֶת מַחְלַת בֵּית יִשְׁמָעֵאל (כה, 5)

רבי זעירא הוון צעי ממניתיה ולא צעי מקבל עלוי. כל שמע ההן תניי תני, חכס חתן נשיא גדולה מכפרת, קציל עליה ממניתיה

עם סגולה

סגולות מועילות במקורות מוסכמים

להסיר דאגה (המשך)

ב) אדם דרך זו לא תועיל לו, יביש בעיניו על כל קורות הזמן באנשי עירו ובשאר מקומו אשר היו בשפל המדרגה, והנה הקב"ה עזרם וענתה מרוממים ומכובדים הם, וכן כמה בני אדם אשר היו אחרי סורג ובריה מחמת חובות סך עצמום, ואחר כך נעשה להם כמה המצאות וקומו מהעפר ופרעו חובותיהם. וכמה נשים שלא נתעברו עד שכמעט נתייאשו, ואחר כך השם יתברך פקד אותם, וכן כל כיוצא בזה, תשועת ה' כהרף עין להסיר הצרה מעל האדם, ואין מעצור להושיעו.

ג) ואם גם דרך זו לא תועיל לו, כי לא מצא אדם שקרה לו צרה כצרתו, ילך אצל האנשים השלמים והצדיקים, והם יספרו לו מעשיות שעברו, והקב"ה שמע תפילתם וחלצם מצרותיהם ודאגותיהם, ובזה ודאי ימצא פורקן ויתנחם ויוחיל לתשועת ה' שיחלצהו במהרה (אדרת)

אליהו ויקהל לה, כא)

לקבל מושג

ביאר מושגים בתורת הח"ן

קבלה - תורה לשמה

בגמרא פסחים (:) הקשה רבא שבפסוק אחד כתוב "כי גדול עד שמים חסדך" ובפסוק אחר כתוב "כי גדול מעל שמים חסדך", הא כיצד? כאן - בעושינן לשמה, וכאן - בעושינן שלא לשמה. וכדבר יהודה, דאמר רב יהודה אמר רב: לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אף על פי שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה - בא לשמה.

ויש לבאר ענין זה שהעושה לשמה מעלתו גדולה מעל השמים, מה שאין כן הלומד שלא לשמה, ע"פ מה שכתב המהר"ח"ו בהקדמתו "כי בהיותו עוסק בחכמת המשנה והתלמוד בבלי ולא יתן חלק גם אל סודות התורה וסתריה, הרי זה דומה לגוף היושב בחושך בלתי נשמת אדם נר ה' המאירה בתוכה, באופן שהגוף יביש בלתי שואף ממקור החיים וכו', באופן כי התלמיד חכמים העוסקים בתורה לשמה ולא לשמו לעשות לו שם, צריך שיעסוק בתחילה בחכמת המקרא והמשנה והתלמוד כפי מה שיוכל שכלו לסבול ואחר כך יעסוק לדעת את קונו בחכמת האמת, וכמו שציוה דוד המלך ע"ה את שלמה בנו "דע את אלהי אביך ועבדהו" ונמצא כי העוסק בתורה לשמה הרי הוא מחובר אל 'מקור

החיים', ומשם שואף הוא חיים לנשמתו, ונמצא שחסדו יתברך נמשך אליו מלמעלה ממקור החיים, ועליו נאמר כי "גדול מעל שמים חסדך", מה שאין כן מי שאינו עוסק בתורה לשמה ואינו לומד סתרי תורה אשר גופו 'ביש בלתי שואף ממקור החיים' שעליו נאמר "כי גדול עד שמים חסדך".

ע"פ דברי המהר"ח"ו זיע"א ניתן לבאר מה שאנו אומרים בברכות התורה "ונהיה אנחנו וצאצאינו וכו' יודעי שמך" ואח"כ "לומדי תורתך לשמה", כי תפילתנו היא להיות 'יודעי שמך' שהם שמותיו והנהגותיו של הקב"ה המתגלים ע"י לימוד הפנימיות, על ידי שנהיה 'לומדי תורתך לשמה', כי הלומד לשמה צריך לעסוק בחכמת המקרא והמשנה והתלמוד, ואחר כך לעסוק לדעת את קונו בחכמת האמת בבחינת דע את אלהי אביך ועבדהו.

בשער מאמרי רז"ל ביאר המהר"ח"ו מה דאיתא במשנה באבות פ"ו 'רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה' שביאורו לשם ה' חלקים שבה, שהם מקרא משנה תלמוד קבלה ופנימיותה, ע"י שעוסק בהם עוסק בהם נעשה כמעין המתגבר ומגלים לו רזי תורה וכו'.

ולפי"ז אפשר שתפילתנו שנהיה 'יודעי שמך' כי אכן ע"י השלמת ה' חלקיה עד ידיעת שמותיו יתברך נחשב הלימוד לעסק התורה לשמה.

שונה הלכות

הבית למקשה ע"פ ספר סדר היום
למור"ש שליט"א

הלכות ברכת התורה (המשך)

יד. קטן שהגדיל, בלילה שנעשה גדול הרי הוא חייב לברך ברכת התורה. וצריך שיכוין ליבו בברכת אהבת עולם של ערבית.

טו. אם לא ישן בלילה ולמד, הלילה הולך אחר היום שעבר, ואינו צריך לחזור ולברך כל זמן שלא ישן. ומ"מ כשיעלה השחר חייב לברך שחכמים קבעו ברכה זו בכל יום כמו ברכות השחר.

טז. הנעור כל הלילה ולומד תורה והגיע זמן עמוד השחר, יפסיק ויברך ברכת התורה. ואם הוא מסתפק אם הגיע הזמן, יאמר בהם פיוטים ושירות ותשבחות ולא יהיה יושב ושותק. ודעת מור"ם מופת הדור שיוכל להמשיך ללמוד בזמן הספק, ורק אם הגיע ודאי זמן עה"ש יפסיק ויברך.

יז. מי שישן בלילה על מטתו שינת קבע וניעור קודם חצות, יברך על נטילת ידים ולא יברך ברכות השחר. אך ברכת התורה יוכל לברך קודם חצות, מאחר שכבר ישן שינת קבע. ומ"מ המנהג בבית אל יכ"ץ בזמן שהוא קרוב לחצות ממתניים עד חצות. אבל אם יש זמן הרבה לחצות, יש מברכין ברכת התורה ולומדים, ובחצות יברכו שאר הברכות. ויש חסידים שאעפ"כ ממתניים עד חצות בעבור תיקון סדר הי"ח ברכות.

הלכות תיקון חצות

א. הישן קודם חצות, יתגבר כארי לקום מעט קודם נקודת חצות לילה, כדי שלא יעבור עליו חצות לילה והוא ישן כי טעמים טעמא דמותא. ובחצות לילה יאמר כל ברכות השחר כולל ברכות התורה בכוונה ובהתלהבות עצומה, ואח"כ יאמר תיקון חצות ויבכה על חורבן בית מקדשיו ותפארתו וגלות השכינה ושריפת התורה.

ב. הנעור כל הלילה ועוסק בתורה, צריך לומר מעט קודם חצות ק"ש שעל המיטה. ואח"כ בזמן חצות יאמר ברכות השחר, ואח"כ יאמר תיקון חצות, וברכות התורה יאמר אותם אחר עלות השחר.

ג. הנעור לאחר חצות לילה, ואמר ברכות השחר - וברכות התורה ועשה תיקון חצות

ולמד מעט תורה, וחזר לישון, כאשר קם בבוקר יטול ידיו בלא ברכה. ודינו כישן ביום.

ד. זמן תיקון חצות הוא אחר שתיים עשרה שעות רגילות מחצות היום כשהחמה בראש כל אדם, וחצות היום מחשבים מזריחת החמה עד שקיעתה. ונחלק את היום לי"ב חלקים והם נקראים י"ב שעות זמניות, כי פעמים השעה יש לה חמשים דקות, פעמים ששים דקות, ופעמים שבעים דקות. ומהזריחה סופרים שש שעות זמניות אז הוא חצות היום כשהחמה בראש כל אדם, ומאותו זמן נספור י"ב שעות רגילות ואז הוא זמן חצות לילה.

ה. וזה סדר תיקון חצות: תחילה יאמר לשם יחוד וכו' הריני מוכן לומר תיקון רחל ותיקון לאה, בשם כל ישראל החיים והמתים, לאקמא שכינתא מעפרא, להחזיר העטרה ליושנה, לתקן את שורשה במקום עליון. ואוי לי על גלות השכינה, אוי לי על חורבן ביהמ"ק אוי לי וגו', כל דור שלא נבנה ביהמ"ק בימיו כאלו נחרב בימיו.

אח"כ יאמר תפלת השק והאפר והכוונות השייכות להם.

אח"כ יאמר וידוי ויבכה בשברון לב. ויאמר "מה נאמר לפניך וכו'".

ואח"כ יאמר תיקון רחל: על נהרות כבל ויבכה על חורבן הבית, מזמור לאסף ויבכה על הריגת הצדיקים, זכור ה' מה היה לנו, הבט משמים וכו' על חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים וכו'.

אח"כ יאמר פסוק "אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד" וכו' עד "נרחי ישראל יכנס".

ואח"כ יאמר תיקון לאה: למנצח כאיל תערוג, שפטני, למנצח יענך, לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה, למנצח בנגינות, הללויה אודה ה' בכל לבב, למנצח בכא אליו נתן הנביא וכו' עד אנה בכיה בציון וכו'.

אח"כ יאמר "אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו" וכו' עד "מוספין כהלכתן".

אח"כ יאמר "שיר המעלות בשוב ה' את שיבת ציון".

ו. צריך האדם להצטער ולבכות להשתתף בצער דקוב"ה ושכינתיה. וכה יעשה, ישב על הארץ אצל המזוזה שבפתח הרומזת לשכינה ורגליו יחפים ממנעל, ויעטף ראשו, וישים אפר מקלה על מצחו במקום הנחת תפילין, ויכוין בזה על גלות התורה שנשרפה ונעשת אפר ונמסרו סודותיה ורויזה ביד החיצונים. ויחבק פניו בקרקע ממש, וירבה בכיה כפי כחו על שגרם לרחל ירידה זו בעוונותיו.

על הצדיקים

מתרחק ומעשיהם של צדיקים
כפי שסיפר בפרו' מור"ש שליט"א

רבי שלמה עבו זצ"ל - ו' כסלו

נולד במכנאס שבמרוקו. עלה לארץ ישראל והיה מרבני תלמוד תורה "בני ציון" בירושלים. העמיד אלפי תלמידים שלמדו אצלו והיו כבניו ממש.

רבים מגדולי דורינו היו תלמידיו ובראשם הגה"צ רבי יהודה צדקה זצוק"ל, הגאון מופת הדור רבן של ישראל רבי עובדיה יוסף זצוק"ל ועוד.

בספר "קול יהודה" כותב עליו בזה הלשון: "מורינו שלימדנו בילדותינו רבי שלמה עבו זצ"ל שהיה דומה למלאך ה' צבאות... והיה מעורר את ילדי ישראל לתורה ולתפלה כחשכה כאורה, כי גם בלילה הקפיד ללמוד עם תלמידיו כדברי הרמב"ם וקולו בקע רקיעים. אף פעם לא יצא להפסקה כולו ואומר כבוד והדר. עצם מראהו היה מעורר בלבנו אימה ויראה מי שזכה ללמוד אצלו מעולם לא ישכחו, כי את הרושם שעשה עליו המורה הצדיק הזה, לעולם לא ישכח. אמנם נפטר בלא בנים אבל אותם אלפי תלמידים שלמדו אצלו הם בניו..." [מתוך ספר קול יהודה עמוד ועז].

רבי שלמה השקיע את כל כוחו בחינוך ילדי ישראל והיה ממריץ את תלמידיו בשינון מסכתות הש"ס בעל פה, גירסא וביאור, נפטר ו' כסלו בשנת התש"ז [1746].

הגאון רבי עובדיה יוסף נבחן אצלו בילדותו בהיותו בן תשע שנים וקיבל ממנו שי את הספר הקדוש "ראשית חכמה" לגה"ק רבי אליהו די וידאש זלה"ה ובשולי הראשית חכמה העיר הגרע"י את ההערות, ובתוך עמוד הפתיחה של הספר שבספריית הגר"ע יוסף מצאתי כתוב בכתב יד מסוגנן בזה הלשון: "בהיות שהייתי בן תשע שנים השמעתי לרב הגאון הגדול מעוז ומגדול כבוד קדושת שם תפארתו ר' שלמה עבו שליט"א ולרב הגאון רבי עמרם בלוי את המשניות של מסכת שבת, פסחים, אבות, סוכה, מכות, וגם גמרא מסכת בבא מציעא פרק שנים אוהזין בטלית, ופרק אלו מציאות והמפקיד והזהב בעל פה, לכן נתנו לי הספר הזה במתנה בכדי ללמוד בו ואנכי הדל העירוני כאשר השיגה ידי".

לימים סיפר הגרע"י את אהבתו חכמתו ויראת שמים הטהורה שהטביע רבי שלמה עבו זצ"ל בתלמידיו שחינכם במסירות נפש והשריש בהם אהבת התורה ועמלה בכל כוחו. כאלו תלמידים יצאו ממחנך חסידא קדישא של הדור

שעבר. (ארוי הלכנו אנציקלופדיה לאוניו ספרד)